

genkunde give det ærede Medlem Ret deri; thi saa maatte det jo tillige siges, at ikke blot det indbyrdes Forhold imellem Lærere og Menighedsmedlemmer, men selve det Menighedsliv, der fandt Sted i de ældste Kirker, kunde slet ikke findes i Folketirken. Men saa er Staben, kristeligt taget, brudt over Folketirken, og vil han gjøre dette, saa er naturligtvis hans Standpunkt i dette Tilfælde berettiget; men vil man ikke gjøre det, saa tror jeg ikke, man kan kalde et saadant Syn berettiget. Jeg har ikke sagt, at Præsterne ikke vare Statsembedsmænd, jeg har kun sagt, at de vare ikke blot Statsembedsmænd, Embedsmænd som andre Statsembedsmænd, og det haaber jeg, at alle de, der kjende de virkelige Forhold, ville give mig Ret i. Det ærede Medlem for Belle Amts, 3die Valgkreds (Th. Nielsen) taler bestandig om det Forargelige, der er ved Offringen i Kirkerne. (Th. Nielsen: Det er jeg nødt til!). Ja, jeg tvivler ikke om, at det ærede Medlem finder sig nødt til det efter hans Betragtning; men min Betragtning af dette Forhold er nu noget anderledes, uagtet jeg har erklæret, at der var et Punkt, som jeg til Eyende og Sidst ikke vilde holde paa som det Afgjørende. Men er det noget saa Forargeligt, Noget, som „Lovgivningsmagten ikke kan lade bestaa“, som det ærede Medlem sagde, og er Følelsen deraf saa stærk, saa synes jeg dog, at man gjør bedst i at spørge Folk, om de ville lade det bestaa eller afflasse det; thi derved faar man dog bedst den virkelige Stemning frem. Vi have jo set, hvorjomhelst der er fuldstændig Frihed, i Valgmenighederne nemlig, at man der har ladet dette Forhold bestaa; der kan jo ogsaa vare flere Eognemenigheder, hvor der ikke ytrer sig en saadan Trang til at afflasse Offringen, og hvorfor maa de saa ikke beholde den? Det forekommer mig, at det maa være her i dette Forhold som ellers med Forhold af den Art, man maa give Frihed og saa lade Sagen jevne sig selv. Naar det ærede Medlem har stillet sig op som særlig Forsvarer for de fattige, saa kan jeg heller ikke lade dette gjælde, thi det forekommer mig, at naar man vil stille Eighedsbegreber op, som ere stemmende med denne Tankegang, da vil man

derved komme til at arbejde det i Hænderne, som paa en saa uheldsbringer Maade i denne Tid veifser Hovedet ogsaa blandt os. Det vilde føre til den forskædeligste Tvang, naar man vilde sige, at de, der havde mere end Andre, ikke maatte bruge det paa den og den Maade. Eighedsbegrebet saaledes opstillet vilde tvæle al Frihed, og det er derfor Noget, jeg maa gjøre Indsigelse imod paa ethvert Punkt.

Kjær: Jeg kunde næsten fristes til at sige, at de „Hør“, som ledsagede det Foredrag, den ærede sidste Taler nu holdt, netop ere betegnende for den Retning, hvori Forslaget gaar, i alt Fald vare de det for mig. Grunden, hvorfor jeg begjærede Dødet, var den, at jeg vilde udtale min Forbauselse over det ærede Medlems Foredrag. Han bebrejder mig og Andre, der støtte Hovedændringsforslaget, at vi skulde være imod den af ham betegnede kirkelige Retning her i Danmark, men det ere vi paa ingen Maade. Jeg tør sige, at vi alle i de allerfleste Tilfælde ville holde paa den, men noget Andet er, om man kan tænke paa at opnaa Noget derved. Naar har der til Beslutning her i Thinget foreligget Forslag af et saa udstrakt Omfang som det, det ærede Medlem omtalte, og vi have været derimod? Man har sluttet sig til det foreliggende Forslag, og det er saa naturligt, fordi det danner Overgangen fra den bestaaende Tilstand til en saadan Tilstand, der maa staa for os som den ønskelige. Jeg forstaar derfor ikke, med hvilken Berettigelse det ærede Medlem kan rette denne Bebreidelse imod os. Hvad der staar i Hovedændringsforslaget, er netop Noget, som stemmer med vore Duffer; det er et betydeligt Skridt hen derimod, og det bedste Bevis derpaa er, at Ministeren ikke vil gaa ind derpaa, men gjør Modstand dermod paa alle Punkter. Kan man faae det Tærsyn at se, at han vil gaa ind paa et Forslag, formet i Henhold til den Tanke, det ærede Medlem udtalte, skal jeg med Fornøielse gaa med, og hvis Ministeren hellere vil tage dette, end hvad der staar i det foreliggende Forslag, skal jeg i Nærløbet frasælde dette. Den Bebreidelse, det ærede Medlem for Svendborg Amts 5te Valgkreds rettede imod mig,